

Wykłady na zamówienie.

Miejsce: Kino Muz w Gmachu Głównym MNW lub online

Lista tematów 2022/2023

Katarzyna Ampt

„Światłem malowane. Historia witrażu od średniowiecza po czasy współczesne”

Witraże od wieków zachwycają grą światła i kolorów, budując mistyczną atmosferę wewnątrz sakralnych. Wykład jest opowieścią o historii witrażownictwa, jego rozkwicie i upadku oraz funkcjach, które pełniły witraże. Ilustracją będą najpiękniejsze przykłady tego rzemiosła.

„Tajemnice mozaiki weneckiej”

Mozaika, jako technika dekoracyjna, wywodzi się ze starożytności. Wraz z nastaniem średniowiecza jej główną funkcją stała się dekoracja wewnątrz sakralnych. Jednym z najważniejszych ośrodków tego rzemiosła stała się Wenecja. Wykład odpowie między innymi na pytania, w jaki sposób mozaika przywędrowała na lagunę, na czym polega technika. Opowie również o dziejach tamtejszej bazyliki św. Marka, która jest swoistą kroniką historii mozaiki weneckiej.

„Na tropie skarbów, czyli opowieści o złotnictwie”

Złoto od tysiącleci było przedmiotem pożądania i rozpałało wyobraźnię ludzi, ale kruszec ten odegrał też wielką rolę w służbie sztuki: zarówno tej podniosłej, sakralnej, jak i użytkowej. Wykład przybliży historię złotnictwa na przykładach najwspanialszych złotych artefaktów, powstałych na przestrzeni wieków.

Katarzyna Ampt

Archeolog, edukatorka, od ponad dwudziestu lat związana z MNW. Pracuje w pracowni witrażu i mozaiki. W wolnym czasie zajmuje się rekonstrukcją historyczną starożytnych technik szklarskich.

dr Magdalena Bialic

„Anglomania w Warszawie w czasach stanisławowskich”

Wiek XVIII często bywa nazywany „wiekiem Francji”, ale to nie do końca prawda. W tym okresie, szczególnie w jego ostatniej ćwierci, w Europie zapanowała także tzw. anglomania, czyli fascynacja wszystkim, co angielskie. Szczególnie dobrze widoczna była w Warszawie czasów stanisławowskich. Jakie były jej przejawy, jak wyglądał i czym się zajmował angłoman z Warszawy, to wszystko będzie tematem wykładu.

„Mała epoka lodowcowa”

Od wieku XIV aż po wiek XVIII w Europie panowała tzw. Mała Epoka Lodowcowa – zimy trwały bardzo długo, były wyjątkowo mroźne i śnieżne. Wyjątkowe płótna Hendricka Avercampa, zwanego Niemową z Kapen, ukazują życie codzienne w tamtych czasach. Zapraszam na wyprawę do świata prawdziwej zimy – będzie mroźnie, biało i wesoło, tak jak to kiedyś bywało.

dr Magdalena Bialic

Kostiumolog, historyczka sztuki i edukatorka. Absolwentka historii sztuki na Uniwersytecie Warszawskim. Jej zainteresowania badawcze obejmują historię mody, zjawisko anglomanii w XVIII wieku, malarstwo XVIII wieku, historię portretu.

dr Paulina Komar

„*Nuda veritas*, czyli cała prawda o nagości w sztuce”

Nieśmiertelne piękno bogiń i herosów, duchowa czystość, prawda i cnota, ale również żądze i grzech – nagość w sztuce jest chyba jednym z najbardziej wieloznacznych wątków. W jakich okresach i w jakim celu artyści przedstawiali nagie postacie w swoich dziełach?

„Antyk w obrazach”

Kultura starożytnej Grecji i Rzymu, a zwłaszcza mitologia, bardzo często stanowiła inspirację dla artystów różnych epok. XVIII-wieczni arystokraci pozowali do obrazów w przebraniach antycznych, od czasów renesansu do dziś postaci mityczne wykorzystuje się jako alegorie lub symbole. Dlaczego starożytna kultura wciąż cieszy się popularnością?

„Egipskie Pola Trzciny i ich mieszkańcy”

Pola Trzciny to egipskie Zaświaty, kraina, do której trafiały po śmierci dusze zmarłych. Zamieszkiwały ją także liczne bóstwa, na czele z władcą podziemnego świata Ozyrysem. Podczas zajęć dowiemy się, w jaki sposób Egipcjanie wyobrażali sobie mieszkańców tej tajemniczej krainy, i w jaki sposób ich przedstawiali.

Paulina Komar

Doktor nauk humanistycznych, archeolożka, wieloletnia współpracowniczka MNW. Obecnie pracuje w Instytucie Archeologii UKSW. Interesuje się dziejami winiarstwa w starożytności.

Emilia Maryniak

„Flora, czyli o świecie roślin w relacji ze sztuką”

W jaki sposób, na przestrzeni wieków, świat roślin inspirował artystów? Jakie treści zawarte są w XVI-wiecznych martwych naturach? O czym opowiadają ogrody w obrazach impresjonistów i dlaczego roślina staje się „jedynie” formą w sztuce Awangardy? Czym była botanika w sztuce dawnej oraz czym jest w sztuce współczesnej – to będą tematy tego wykładu.

Emilia Maryniak

Artystka sztuk wizualnych i historyczka sztuki. W praktyce artystycznej często wykorzystuje żywy materiał roślinny. Jako teoretyczka zajmuje się sztuką XX wieku. Od wielu lat prowadzi wykłady i warsztaty popularyzujące działalność twórczą oraz wiedzę o sztuce. Jest wykładowczynią w Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie.

Monika Miżołębska

„Kuchnia staropolska”

Sarmaci nie tylko chętnie ucztowali, ale również ściśle przestrzegali postów. Jak i kiedy powstał tradycyjny polski barszcz i bigos? Jakie rodzime potrawy budziły podziw cudzoziemców, a jakie ich niesmak?

„Podróż do Wenecji”

Wenecja, niegdyś Najjaśniejsza Republika, ma niezwykłą historię – położona na lagunie stanowiła morską potęgę i kosmopolityczny ośrodek handlu. Malarstwo i rzemiosło artystyczne Serenissimy charakteryzuje wyrefinowane bogactwo koloru, formy i światłocienia, a dzieła wielkich weneckich mistrzów: Belliniego, Giorgione, Tycjana, Tintoretta budzą podziw i stanowią inspirację wielu europejskich artystów.

„Kobiece sprawy”

Na portretach dobrze urodzonych i zamożnych kobiet z XIX wieku widzimy ich delikatne twarze i piękne stroje. Jak zmieniał się świat w „wieku pary i elektryczności”? W jaki sposób nowoczesne kobiety – aktorki, nauczycielki, sportowcy – skradły męskie zawody i zajęcia?

„Zmienne piękno mężczyzny”

Legendarni uwodziciele, budzący podziw władcy i przystojni artyści. Mężczyźni, którzy słynęli z urody albo nieodpartego uroku, a ich miłosne podboje przeszły do historii. W jaki sposób piękno podlega zmiennym gustom epoki? I czy współcześni amanci odpowiedzialiby kanonom urody z dawnych czasów?

Monika Miżołębska

Absolwentka Instytutu Historii Sztuki Uniwersytetu Warszawskiego. Edukatorka i wykładowczyni Działu Edukacji MNW, autorka audiodeskrypcji w Galerii Sztuki Średniowiecznej MNW. Najnowszym przedmiotem jej zainteresowania jest historia kulinariów, pogranicze sztuki i historii obyczajów.

Romualda Radwańska

„Wojenne dzieje obrazów”

Losy wielu obrazów eksponowanych w salach Muzeum Narodowego w Warszawie mogłyby być podstawą dla scenariuszy filmów sensacyjnych. Spotkanie poświęcone jest wojennym dziejom tych obiektów oraz wysiłkom czynionym przez Polskę, aby je odzyskać.

„Nowe Państwo – nowe meble”

Dowiemy się, jakie meble zdobiły salony elit w okresie dwudziestolecia międzywojennego. Zobaczymy m.in. stół – prezent, który otrzymał marszałek Józef Piłsudski, meble z pałacyku prezydenckiego w Wiśle oraz słynne meble Spółdzielni Artystów Plastyków „Ład”.

„Ślewiński – Makowski. Dialog artystyczny”

Tuż po wybuchu I wojny światowej Tadeusz Makowski wyjechał do Bretanii na zaproszenie Władysława Ślewińskiego. Przez kilka miesięcy artyści pracowali razem i prowadzili, nieraz bardzo burzliwy, dialog o sztuce, który zaważył na twórczości ich obu.

„Damy polskiego meblarstwa. Projekty Teresy Kruszewskiej i Wandy

Chomentowskiej dla dzieci i nie tylko”

„Muszelka” a może „Tulipan”? Pod tymi nazwami kryją się urocze meble autorstwa polskich projektantek. Co trzeba zrobić, aby urodzie mebla towarzyszyła funkcjonalność? Czy meble, które powstały w latach 60. XX wieku, są nadal atrakcyjne? Wszystkiego dowiemy się, przyglądając się dziełom obu artystek.

Romualda Radwańska

Edukatorka i wykładowczyni w Dziale Edukacji MNW. Absolwentka studiów podyplomowych z historii sztuki Collegium Civitas.

Karolina Zalewska

„Barbara Radziwiłłówna i Zygmunt August – między historią a mitem”

Historie miłosne bez szczęśliwego zakończenia zawsze cieszyły się popularnością wśród literatów, artystów i odbiorców ich dzieł. Wyobraźnią Polaków w XIX stuleciu na nowo zawładnęły dzieje Zygmunta Augusta i Barbary Radziwiłłówny. Wtedy

nad historycznymi faktami górę wzięła legenda nieszczęśliwych kochanków. Ważnymi konstruktorami tego mitu byli malarze, którzy wielokrotnie ilustrowali kolejne etapy miłosnego związku z wielką historią w tle.

„Świat jest teatrem...”

„Cały świat to scena, a ludzie na nim to tylko aktorzy” – te słowa Williama Shakespeare’a wzięli do serca także malarze i rzeźbiarze, których od zawsze fascynował świat teatru. Artyści przenosili na płótna pełne ludzkich namiętności sceny, znane z kart dramatów i scenicznych desek. Chętnie portretowali też aktorów, którzy mieli tę przewagę nad innymi ludźmi, że mogli wcielać się w tysiące postaci. Wystarczyło tylko zmienić kostium teatralny...

„Obrazy nocy – nokturn w malarstwie”

Nokturn to pojęcie odnoszące się zarówno do malarstwa, jak i do muzyki. W obu wypadkach chodzi o utwory inspirowane atmosferą i nastrojem nocy. W trakcie wykładu przypomniana zostanie historia nokturnów, ich znaczenie dla sztuki, a także omówione będzie pojęcie maniera tenebrosa. Prezentacja ilustrowana będzie widokami rozgwieźdzonego nieba, romantycznych pejzaży malowanych po zmroku, a także widokami nocnych świateł wielkich miast.

„Warszawa Wokulskiego”

Czytając *Lalkę* Bolesława Prusa możemy w wyobraźni zobaczyć Warszawę drugiej połowy XIX wieku. Spacerując z głównym bohaterem powieści po ulicach miasta odwiedzimy strefy luksusu i sąsiadujące z nimi dzielnice biedoty. Ilustracjami do prezentacji będą obrazy polskich malarzy i fotografie z epoki.

„Non omnis moriar – oblicza śmierci w obrazach Jacka Malczewskiego”

Jacek Malczewski podejmował wielokrotnie wątek śmierci. Za każdym razem na obrazach przybierała ona jednak inną postać. Bywała muzą, przedmiotem refleksji i żartu, wyczekiwany lub budzący lęk gościem. W obrazach malarza często powracał temat śmierci Ellenai, bohaterki poematu *Anhelli* Juliusza Słowackiego.

Karolina Zalewska

Historyczka sztuki, badacz niezależny, edukatorka MNW, współpracowniczka Departamentu Restytucji Dóbr Kultury MKiDN. Prowadzi firmę specjalizującą się w kwerendach archiwalnych i opracowaniach zabytków na potrzeby badań proveniencyjnych, prac konserwatorskich, projektów architektonicznych i muzealnych.

Barbara Tichy

„Sztuka około 1900 roku”

Przełom XIX i XX wieku to czas secesji, czyli odrodzenia rzemiosł i sztuki użytkowej pod hasłem uniwersalnego stylu, obejmującego wszystkie dziedziny sztuki. Równocześnie to czas, kiedy rodzą się nowoczesne kierunki artystyczne, które oddziałają na sztukę XX wieku takie jak: symbolizm, syntetyzm, ekspresjonizm, kubizm. Przyjrzyjmy się tym zjawiskom i zdefiniujmy ich charakterystyczne cechy.

„Diabły, demony i piekielne czeluści”

Postacie demonów i wizje piekielnych czeluści były dużym wyzwaniem dla wyobraźni artystów. Z jakich źródeł czerpali inspiracje by przedstawić diabelskie tematy? Skąd wywodzi się tradycyjny wizerunek rogatego demona? Poszukując odpowiedzi na te pytania przyjrzymy się dziełom sztuki z różnych epok rozpoczynając od czasów starożytnych.

„Ikonografia Zmartwychwstania”

„Jeżeli Chrystus nie zmartwychwstał, daremna jest wasza wiara” (1 Kor 15, 17). Wiara w zmartwychwstanie Chrystusa jest fundamentem chrześcijaństwa. W jaki sposób artyści zmierzali się z tym tematem?

„W odwiedzinach u jednorożca. Wizerunki zwierząt w sztuce średniowiecznej”

W dziełach sztuki średniowiecznej pojawiają się zarówno zwierzęta fantastyczne, pochodzące ze świata legend, jak i te całkiem zwyczajne, mieszkające w wiejskich zagrodach. Towarzyszą one świętym, uczestniczą w wydarzeniach z historii biblijnych. Przeważnie mają ukryte, symboliczne znaczenia. Przyjrzyjmy się im bliżej i odkryjmy ich historie.

Barbara Tichy

Historyk sztuki, adiunkt w Dziale Edukacji Muzeum Narodowego w Warszawie; autorka i koordynatorka wielu programów edukacyjnych związanych z wystawami czasowymi i ekspozycją stałą MNW. Od roku 2017 koordynuje działania edukacyjne MNW skierowane do seniorów.